

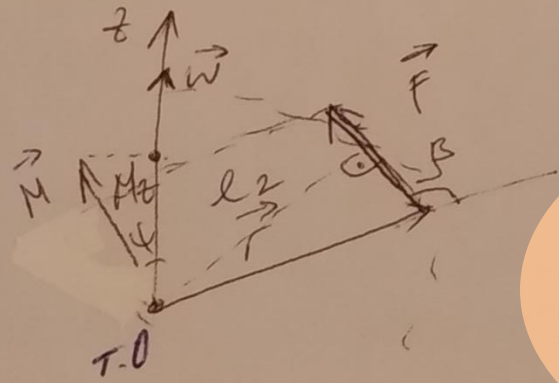
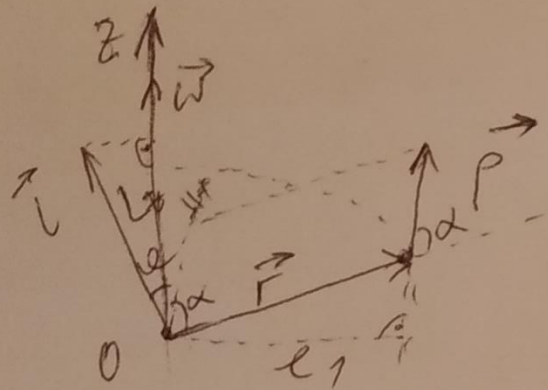
Динамика на идеално твърдо тяло

$$\vec{M} = \vec{r} \times \vec{F} \quad |\vec{M}| = |\vec{r}| |\vec{F}| \sin \beta = l_2 |\vec{F}| \quad (8)$$

$$\vec{L} = \vec{r} \times \vec{p}, \quad \vec{p} = m \vec{v} \quad |\vec{L}| = |\vec{r}| |\vec{p}| \sin \alpha = l_1 |\vec{p}|$$

свързано неперпендикулярна точка (т.о)

свързано ос z
 $M_z = M \cos \psi$

$$L_z = L \cos \varphi$$

М-миле на моментите: $\equiv$ осн. умиле за въртеливото рв-ние

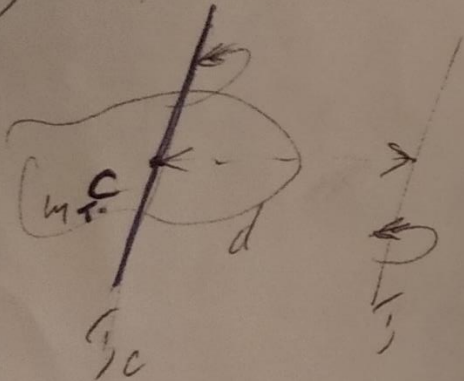
$$\frac{d\vec{L}}{dt} = \vec{M} \quad \frac{L_z}{dt} = M_z \quad L_z = I_z \omega_z, \quad I_z = \sum_{i=1}^n m_i r_i^2$$

ако $\vec{M} = 0 \Rightarrow \vec{L} = \text{const}$

ако $M_z = 0 \Rightarrow L_z = \text{const}$, но $\vec{L}$ може да се промени, заради по-свободата

Теорема на Хюйгенс-Шайнер:

$$I = I_c + m d^2$$

Теорема за
 инерцион момент на плоско тяло спрямо ос $\perp$ на р-тата му =
 сума от инерционите моменти спрямо две взаимно $\perp$ оси, лежащи
 в р-тата на тялото, т.е. $I_z = I_x + I_y$
 - полярна декартова координатна система

$$L = \vec{r} \times \vec{p} \quad - \text{за хомогенно тяло}$$

и ос, спрямо която
 то е симетрично

$$M = \vec{r} \times \vec{F}$$

Задача 1

Три мааса с T_1 , r_1 е приврени
към краищата на ниска на краищата
така че са свързани две тела с маси
 m_1 и m_2 ($m_2 > m_1$). Системата трябва
от покой. Определете скоростта на
телата в момента, когато височината
на m_2 е h , както и ускорението
в този момент. Триъгълникът

The diagram shows a pulley system with a fixed pulley at the top. A rope passes over the pulley. On the left side, a mass m_1 is attached to the rope. On the right side, a mass m_2 is attached to the rope. The height of m_2 is labeled as h . The pulley has radius r_1 and moment of inertia T_1 . The masses are labeled m_1 and m_2 . The rope is labeled with T_1 and T_2 . The pulley is labeled with T_1 and r_1 . The masses are labeled with m_1 and m_2 . The height h is labeled with h .

Задача 2

Тръска с маса M и дължина l е подвешена на две хоризонт. опори. Дължината на тръската е $l = 6\text{ m}$. Едната страна е в единия край, а другата на 1 m от другия край на тръската.

Определете силите на реакции на опорите.

Diagram showing a rod of length l and mass M suspended from two horizontal supports. The left support is at the left end of the rod. The right support is at a distance of 1 m from the right end of the rod. The rod is represented by a horizontal line with a downward arrow labeled mg at its center. Above the rod, there are two points representing supports. At the left support, there is an upward arrow labeled N_1 . At the right support, there is an upward arrow labeled N_2 . The distance between the supports is labeled l_1 . The distance from the right support to the right end of the rod is labeled l_2 . The total length of the rod is labeled l . The mass M is written above the rod, and mg is written below the center of the rod.

Задача 3

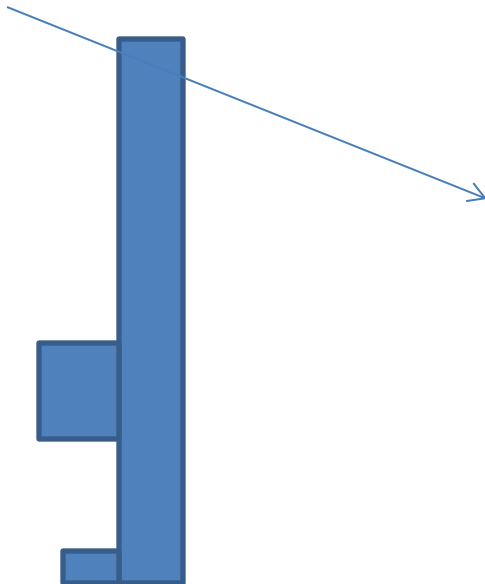
От горния край на на-ведена равнина едновременно започват да се движат без хлъзгане хомогенен цилиндър и кълбо с еднакви “ m ” и “ r ”. Да се определи отношението на скоростите на двете тела на едно и също хоризонтално ниво.

Задача 4

Вентилатор се върти със скорост, която съответства на честота $\nu = 1000$ об/мин. След изключването му, въртейки се равномерно, той извършва $N = 100$ оборота до спирането си. Работата на силите на триене е $A = 50$ J. Да се определи моментът на силата на триене, ако се счита за постоянен, и инерчният момент на вентилатора.

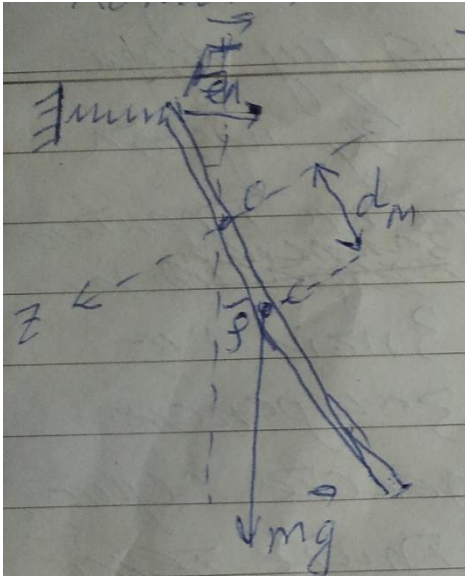
Задача 5

Хомогенен прът с дължина l може да трепти около неподвижна хоризонтална ос, минаваща през единия му край. Две малки тела са закрепени върху пръта на разстояния $(2/3)l$ и l от оста на трептене. Масата на пръта и на тялото, закрепено на разстояние $(2/3)l$ са 8 пъти и 3 пъти по-големи от масата на тялото, закрепено в другия край на пръта. Определете периода на трептене на системата от трите тела.

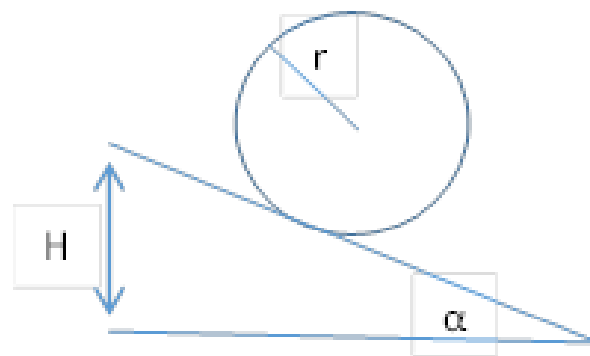
Зад. 6

Хомогенен прът с маса m и дължина l извършва малки трептения около хоризонтална ос Oz , минаваща през т.О (виж чертежа). Към горния край на пръта е прикрепена безмасова пружина с коефициент на еластичност k . Напишете уравнението на движение на пръта ако $I = ml^2/12$.

Зад. 7

Обръч с радиус r се търкаля без хлъзгане по наклонена плоскост с ъгъл спрямо хоризонта α , като тръгва от точка с височина H спрямо хоризонта. Намерете: а) ускорението на обръча; б) скоростта му в края на наклона; в) времето, през което се е движил по наклона; г) пътът изминат по наклона.

Зад. 8

Хомогенен цилиндър с радиус R се завърта около своята ос до ъглова скорост ω_0 и се озовава в ъгъл (виж фигурата). Коефициентът на триене между стените и цилиндъра е k . Колко оборота ще направи цилиндъра преди да спре?

